

Дисципліна «Історія світової музики» (I курс, II семестр)

Спеціальність: 025 «Музичне мистецтво».

Спеціалізація: «Хорове диригування», «Оперно-симфонічне диригування».

Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Бакалавр».

Укладач вимог – доктор мистецтвознавства, професор Жаркова В. Б.

Питання для самостійного вивчення

В. А. Моцарт та проблемні аспекти сучасного розуміння музичної культури XVIII ст.

- Моцарт-людина і Моцарт-митець. Міфи та легенди. «Культ Моцарта» сьогодні: позитивні та негативні наслідки;
- Моцарт і масонство: таємна сторінка біографії композитора (ідеї масонства та причини їх поширення в європейському суспільстві у XVIII ст., масонські твори Моцарта, загадки відтворення масонської символіки в «Чарівній флейті»);
- Характеристика нової позиції композитора в суспільстві як вільного митця, основні джерела матеріального забезпечення життя композитора;
- Сутність художніх експериментів Моцарта: сміливість порушення жанрових канонів та універсалізм мислення. Специфіка використання принципу контрасту в музичних творах композитора (в межах класицистичних норм та «на межі» традиційних правил).
- Жанрова система творчості композитора.

Опера “Дон Жуан” В. А. Моцарта як новий етап функціонування жанру опери в європейській культурі. Новітня сутність образу Дон Жуана в опері Моцарта та виявлення його універсальних рис в культурі наступних століть. Сутність основного конфлікту опери в світлі художньо-естетичних вимог класицизму. Проблеми сучасного осмислення фіналу опери. Музична характеристика Дон Жуана в опері та її автобіографічні аспекти (за Абертом). Втілення основної проблематики опери в інших жанрах творчості композитора.

«Казус трьох останніх симфоній» (за висловом І. Сусідко) В. А. Моцарта. Симфонії №40 та 41 як втілення зухвалих жанрових пошуків композитора. Унікальність трактування симфонічного циклу в симфонії №40. Особливості взаємодії принципів організації жанрів симфонії та опери в симфонії №41.

Особливості сучасного виконання симфоній (порівняння версій виконання симфонії №40 представниками «історично орієнтованого» виконавства та продовжувачами «романтичних» традицій інтерпретації тексту твору).

Людвіг ван Бетховен та його епоха.

- Три основних тенденції сучасного вивчення творчості Л. ван Бетховена;
- Особливості втілення традицій німецької та австрійської культур у музиці композитора;
- Новітні уявлення Бетховена про мету та завдання мистецтва. Нове розуміння композитором сутності музики та її місця в суспільстві;
- Бетховен і Французька революція 1789 року: факти та застарілі ідеологічні міфи;
- Бетховен і Гайдн: основні аспекти творчого та людського спілкування;

- Бетховен і Кант: філософські паралелі;
- Бетховен і «Метаморфоз рослин» Гете: філософські паралелі;
- Бетховен та віденські салони (особливості музичного життя Відня к.ХІХ-першої чверті ХVІІІ ст. та аспекти музичної діяльності Бетховена);
- «Гейлігенштадтський заповіт» як відображення внутрішнього світу композитора та його роль у сучасних підходах до періодизації творчості Бетховена;
- Жанрова система творчості композитора;
- Сутність нового методу музичного мислення Бетховена («симфонізму» за термінологією радянського музикознавства).

Рекомендована література.

1. Сусидко И. П., Луцкер П. Моцарт и его время / И. П. Сусидко, Луцкер П. - 2-е издание, испр. - М.: Классика XXI, 2015. - 623 с. Режим доступа:
https://vk.com/doc23063607_410088318?hash=bb6dcdbd508529ea08e&dl=abbd0022702b1f596a
2. Чигарева Е.И. Оперы Моцарта в контексте культуры его времени: Художественная индивидуальность. Семантика / Е. И. Чигарёва. – М.: Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2009. – 280 с.
3. Иванова І. Л., Куколь Г. В., Черкашина М. Р. Історія опери. Західна Європа. ХVІІ–ХІХ століття : навч. посібник / І. Л. Иванова. Г. В. Куколь. М. Р. Черкашина ; за ред. М. Р. Черкашиної. – К. : Заповіт, 1998. – 384 с
4. Кириллина Л.В. Реформаторские оперы Глюка / Л. В. Кириллина. – М.: Классика-XXI, 2006. – 384 с.
5. Аберт Г. В. А. Моцарт : в 2 ч, 4 кн / Г. Аберт : пер. с нем. и коммент. К. К. Саквы. – Ч. 1, кн. 1. – М. : Музыка, 1987. – 544 с.; Ч. 1, кн. 2. – М. Музыка, 1988. – 608 с.; Ч. 2, кн. 1. – М. Музыка, 1989. – 496 с.; Ч. 2., кн. 2. – М. Музыка, 1990. – 560 с.
6. Кириллина Л. В. Бетховен. Жизнь и творчество: В 2-х томах / Кириллина Л. В. – М.: Издательство «Московской консерватории», 2009. Режим доступа:
https://vk.com/doc6247711_437229849?hash=17735f36e211513c84&dl=d0a49d6a2207d99ab9

Додаткова література.

1. Кириллина Л. Классический стиль в музыке ХVІІІ – начала ХІХ веков : в 3 ч. / Л. Кириллина. – [Ч. 1] : Самосознание эпохи и музыкальная практика. – М. : МГК им. П. И. Чайковского, 1996 – 192 с.; Ч. 2 : Музыкальный язык и принципы музыкальной композиции. – М. : Композитор, 2010. – 334 с.; Ч. 3 : Поэтика и стилистика. – М. : Композитор, 2007. – 376 с.
2. Ноймайр А. Музыканты и медицина : [в 2 т. – Т. 1] : На примере венской классической школы / Антон Ноймайр. – Ростов-на-Дону : Феникс ; М. : Зевс, 1997. – 448 с.
3. Как исполнять Гайдна. – М.: Классика-XXI, 2007. – 204 с.
4. Чижик І. Манифест классицизма в « Schöpfung» Й. Гайдна // Науковий вісник. Вип.27. Слово, інтонація, музичний твір. Київ, 2003. – 127-141.
5. Чёрная Е. С. Моцарт и австрийский музыкальный театр / Е. С. Чёрная. – М. : Музгиз, 1963. – 435 с.
6. Чичерин Г. Моцарт : исслед. этюд / Г. В. Чичерин. – Изд. 4-е. – Л. : Музыка, 1979. – 255 с.
7. Ганс Урс фон Бальтазар. Богословие и музыка. Три речи о Моцарте. – М.: Библийско-богословский институт св.апостола Андрея, 2006. – 159 с.
8. Луцкер П. В., Сусидко И. П. Итальянская опера ХVІІІ века : в 2 ч. – Ч. 1 : Под знаком Аркадии. – М. : ГИИ ; РАМ им. Гнесиных, 1998. – 440 с.; Ч. 2 : Эпоха Метастазіо. – М. : Классика-XXI, 2004. – 768 с.

9. Келер Е.Х. “Прожить тысячу жизней”. По страницам разговорных тетрадей Бетховена / Е.Х.Келер. – М. : Музыка,1986. – 255 с.
10. Письма Бетховена: 1817-1822. – М. : Издательство: ГЦММК имени М. И. Глинки, 1986. – 636 с.
11. Л. Кириллина. Бетховен и "Религия искусства" // Открытый текст. Электронное периодическое издание. 2016 год. Режим доступа:
<http://opentextnn.ru/music/personalia/beethoven/?id=4063>
12. Протопопов В. В. Принципы музыкальной формы Бетховена. Сонатно-симфонические циклы ор. 1–81 / В. В. Протопопов. – М. : Музыка, 1970. – 332 с.
13. Электронный ресурс по Л.ван Бетховену:
<http://www.keepingscore.org/sites/default/files/swf/beethoven/beethoven-full>
1985. – 253 с.